

45. Enlemin Ötesinde Namaz Vakitleri

Tarih: 10-11/06/2009

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU KARARI

Din İşleri Yüksek Kurulu, 10-11.06.2009 tarihlerinde Prof. Dr. Hamza AKTAN'ın başkanlığında toplandı. Namaz vakitlerini belirlemede ölçü olarak başvurulanan fecrin doğuşu, akşam şafağının sona ermesi vb. atmosferik belirtilerin kısmen veya tamamen oluşmadığı ya da bu belirtilerin yatsı vakti açısından çok geç, fecir/imsak açısından ise çok erken olduğu bölgelerde namaz vakitlerinin belirlenmesi konusunu görüştü. Konuya ilişkin olarak daha önceki 15.06.2006 tarih ve 105 sayılı kararı ile bu kararda kısmi değişiklik yapan 31.05.2007 tarih ve 48 sayılı kararını, uygulamada ortaya çıkan sorunları göz önüne alarak yeniden değerlendiren Din İşleri Yüksek Kurulu, müzakereler sonunda aşağıdaki hususları kararlaştırdı:

1. İslâm'ın beş temel esasından biri olan namaz, günün belli zaman dilimleri içerisinde yerine getirilmesi gereken bir farzdır. Yüce Allah, "Şüphesiz namaz Müminlere vakitli olarak farz kılınmıştır" (Nisa (4): 103) buyurmaktadır. Dolayısıyla vakit, namazın en önemli şartlarından birisidir. Bu nedenle, normal şartlarda namazların vakitlerinden önce kılınması caiz olmadığı gibi, vakitlerinden sonraya bırakılması da caiz değildir. Kur'an-ı Kerim'de mücmel olarak işaret olunan namaz vakitleri, [el-Bakara (2): 238; Hud (11): 114; el-İsra (17): 78; Rum (30):17?18; Kaf (50): 39?40; el-İnsan (76): 25?26] Hz. Peygamber'in hadisleri ve uygulamalarıyla açıklanmıştır. Hadis rivayetlerinde namaz vakitleri açıklanırken; doğu ufkunda şafağın belirmeye başlaması (fecr), güneşin doğması, güneşin öğleyin tepe noktasına gelip batıya meyletmeye başlaması (zevâl), gölgelerin fey-i zevalden hariç, bir misli veya iki misli olması, güneşin batması (gurûb), batı ufkunda akşam şafağının kaybolması (gaybûbet-i şafak) vb. dünyanın kendi eksenini etrafında dönmelerinden kaynaklanan atmosferik alametler ölçü olarak verilmiştir.

2. Normal vakitlerin olduğu dönemlerde ve bölgelerde namazlar, sünnette belirtilen bu

vakitlerde kılınacaktır. Bu ölçülerin kısmen veya tamamen oluşmadığı bölgelerde ise namaz vakitlerinin "takdir edilerek" belirlenmesi gerektiği hususu, günümüzde bütün fetva kurullarının üzerinde görüş birliği içerisinde oldukları bir meseledir. Şu kadar var ki henüz herhangi bir takdir yöntemi üzerinde birlik sağlanamamıştır. Bu durum, bu bölgelerde namaz vakitlerinin belirlenmesi meselesinin geçmişten günümüze hep gündemde kalmasına sebep olmuş, İslam âlimleri ve çeşitli ilmi kuruluşlar bu hususta çözümler ortaya koymuşlardır. Ancak bu çözümler arasında da takdir yöntemindeki farklılıklardan kaynaklanan bazı görüş ayrılıkları bulunmaktadır.

3. Normal vakitlerin oluşmadığı dönemlerde namaz ve oruç vakitleri hususunda takdir yöntemine başvurulması kaçınılmazdır. Bazı hadislerde de ifade edildiği gibi vakitlerin oluşmadığı yerlerde "takdir yöntemi" ile ibadet edilmesinde dinen bir sakınca yoktur. Fakat İslam Dininin birlik beraberlik ve kardeşliğe verdiği önem gereği bu bölgelerde uygulanacak olan takdir yönteminde belli bir birliğin sağlanması gerekmektedir. Bu birlik de, ancak ilgili tarafların bir araya gelerek meseleyi görüşmeleri ve ortak bir karara varmalarıyla mümkün olacaktır. Diyanet İşleri Başkanlığı bu birliğin sağlanabilmesi için öteden beri gayretlerini sürdürmektedir.

4. Kurulumuzun çeşitli dini delillere istinaden aldığı 15.06.2006 tarih ve 105 sayılı kararı ile bunda kısmi değişiklik yapan 31.05.2007 tarih ve 48 sayılı kararının uygulanması birtakım sorunların yaşanmasına yol açmıştır. Bundan dolayı Din İşleri Yüksek Kurulu, ilgili bölgelerin şartlarını, buralarda yaşayan işçi, öğrenci, memur, esnaf vb. çeşitli kesimlerin karşılaştıkları güçlüklerle oradaki ihtiyaçları dikkate alarak İslam dininin "kolaylaştırma/zorlaştırmama" ilkesi, "istihsan" ve "maslahat" delillerinin ışığında:

a. 45. Enlemin ötesinde Yatsı namazı vakti hesaplanırken 31.05.2007 tarih ve 48 sayılı Din İşleri Yüksek Kurulu kararında belirtildiği şekilde şer'î gecenin(Güneşin batışı ile fecri sadık arasındaki sürenin) üçte biri ile yatsı vaktinin belirlenmeye devam edilmesine oybirliği ile, ancak;

b. 45. Enlemden sonra, Şer'î gecenin üçte birinin 1 saat 20 dakikadan sonraya kaldığı bölgelerde ve dönemlerde yatsı namazı vaktinin başlangıcının akşam namazı vaktinden itibaren 1 saat 20 dakikayı geçmeyecek şekilde takdir edilmesine oy çokluğu ile,

c. İmsak vaktinin, Mart-Eylül ayları arasında zaruret ve ihtiyaca binaen günün (a ve b maddeleri doğrultusunda) takdir edilmiş akşam-yatsı aralığına derece farkı dolayısıyla 10 dakika eklenerek bu sürenin güneşin doğuş saatinden çıkarılmak suretiyle takdirle belirlenmesine, takdire geçişin de tedrici olarak sağlanmasına oy birliği ile,

d. 62. Enlemin ötesinde 62. enlemin vakitlerinin kullanılmasına oy birliği ile karar vermiştir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA